

DERĪBAS LIKUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

2Moz 19:6, Jes 56:7, Ebr 2:9, 5Moz 4:13, 5Moz 10:13, Am 3:3, 1Moz 18:19.

ATMIŅAS PANTS:

“Tad nu tev būs atzīt, ka Tas Kungs, tavš Dievs, ir Dievs, kas ir uzticīgs Dievs un kas derību tur un dara žēlastību tiem līdz tūkstošam augumam, kuri Viņu mīl un tur Viņa baušļus.” (5Moz 7:9)

Viena no svarīgākajām frāzēm Ps 23 norāda, uz kuriem Dievs vēlas mūs vest. “Viņš [...] ved mani pa taisnības ceļiem Sava Vārda dēļ,” kā saka Dāvids 3. pantā. Sava morālā taisnīguma dēļ Dievs mūs nekad nemaldinās. Viņš nodrošinās drošu ceļu mūsu garīgajās gaitās cauri dzīvei.

Kas ir droši “taisnības ceļi”? Cita psalma autors atbild uz šo jautājumu ar savu lūgšanu Dievam: “Mana mēle dziedās par Tavu solījumu, jo visi Tavi baušļi ir taisni.” (Ps 119:172) Dieva likums ir drošs, stabils ceļš, kas izved cauri cilvēka eksistences maldu purvam.

Mūsu tēma šajā nedēļā būs par Dieva likumu un tā vietu Sinaja derībā.

NEDĒĻAS KOPSKATS:

Ko nozīmēja Israēla izredzētība? Kā Israēla izredzētais stāvoklis līdzinās mūsējam? Cik svarīgs derībā bija likums? Vai derība ir bez nosacījumiem? Kāpēc paklausība ir tik svarīga daļa derības attiecībās?

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 22. maijā.

Israēla izredzētība (5Moz 7:7)

Jūdu tradīcija māca, ka Dievs slēdza derību ar Israēlu tikai tāpēc, ka citas tautas to bija vispirms noraidījušas. Lai gan Bībelē šai pozīcijai nav pierādījumu, tas tomēr palīdz saprast, ka neatkarīgi no iemesliem, kāpēc Kungs izvēlējās ebreju tautu, tas nebija tāpēc, ka viņi būtu pelnījuši augsto godu un privilēģijas, ko Kungs viņiem piešķīra. Viņiem pašiem nebija nekāda nopelna, kas padarītu viņus cienīgākus saņemt Dieva mīlestību un būt Viņa izredzētajai tautai. Viņu bija maz skaita ziņā, viņi bija verdzībā dzīvojoša cilšu grupa, kā arī tie bija politiski un militāri vāji. Bez tam, kultūras un reliģijas ziņā viņi bija sajaukušies, viegli ietekmējami un bez kādas ietekmes uz citiem. Galvenais iemesls Israēla izredzētībai līdz ar to ir Dieva mīlestības un žēlastības noslēpums.

Vienlaikus mums tomēr ir jābūt uzmanīgiem, domājot par izredzētību, jo tai ir liels potenciāls novest teoloģiskā pārpratumā. Kam Dievs izvēlējās Israēlu? Vai lai tas tiktu glābts, bet visi citi tiktu atmesti un ietu bojā? Vai arī viņi bija izvēlēti kā instrumenti, kas piedāvātu pasaulei to, ko bija saņēmuši? Kā šie panti palīdz mums rast atbildes uz šiem jautājumiem?

2Moz 19:6 _____

Jes 56:7 _____

Ebr 2:9 _____

Kā septītās dienas adventistiem mums patīk uz sevi raudzīties kā uz mūsdienu Israēlu, ko ir izsaucis Kungs, – ne tādā nozīmē, ka mēs būtu vienīgie izglābtie, bet lai pasludinātu pasaulei glābšanas vēsti triju eņģeļu vēsts kontekstā. Īsāk sakot, mēs uzskatām, ka mums ir kaut kas tāds sakāms kā nevienam citam. Tā bija arī senajam Israēlam. Israēla izredzētības nolūks nebija pārvērst ebreju tautu par kādu ekskluzīvu klubu, piesavinoties sev glābšanas apsolījumu. Tieši pretēji – tā kā mēs uzskatām, ka Kristus nomira par visu cilvēci (Ebr 2:9), tad glābšana, ko Kungs piedāvāja Israēlam, bija domāta visai pasaulei. Israēlam vajadzēja būt kā starpniekam, kam šī glābšana bija jādara zināma. Mūsu draudze ir aicināta darīt to pašu.

Padomā par savu lomu draudzē. Ko tu vari darīt, lai palīdzētu veicināt darbu, ko mēs esam aicināti darīt? Atceries, ja tu aktīvi nepalidzi, tad visdrīzāk tu kaut kādā mērā stāvi ceļā. _____

Saites, kas sasion

“Tad Viņš jums pasludināja Savu derību, ko Viņš jums pavēlēja turēt, desmit baušļus, ko Viņš uzrakstīja uz divām akmens plāksnēm.” (5Moz 4:3)

Lai arī cik ļoti mēs esam uzsvēruši, ka derība vienmēr ir žēlastības derība, ka tā ir tikai rezultāts Dieva piešķirtajai, nepelnītajai labvēlībai pret tiem, kas ir iegājuši glābjošās attiecībās ar viņu, žēlastība nav atļauja nepaklausīt. Tieši pretēji, derība un likums ir kopā, tie patiesībā ir nedalāmi.

Aplūko pantus, kas citēti augstāk. Cik cieši tie saista derību un likumu? Kā tas parāda, cik fundamentāls derībai ir likums? _____

Domājot par to, kas ir derība, likuma jēdziens ir neatņemama tās sastāvdaļa. Ja mēs saprotam derību cita starpā arī kā attiecības, tad ir nepieciešami arī kādi noteikumi un robežas. Cik ilga būtu laulība vai draudzība, vai arī sadarbība biznesā, ja nebūtu robežu jeb noteikumu – gan tādu, kas ir konkrēti uzrakstīti, gan saprotami bez vārdiem? Vīrs nolemj satīties ar mīļāko, draugs nolemj paņemt sev no drauga maka, vai biznesa partneris, nesakot citiem, uzaicina citu partneri pievienoties darījumam. Šāda rīcība būtu noteikumu, likumu un principu pārkāpšana. Cik ilgi šādas attiecības varētu pastāvēt tādos bezlikumības apstākļos? Tāpēc ir jābūt robežām un jāieceļ noteikumi. Tikai tā attiecības ir iespējams saglabāt.

Patiesībā ir dažādi vārdi, kas ir ciešā saistībā vai paralēli (vai pat gandrīz ar tādu pašu nozīmi) vārdam “derība”, tādi kā “likums” (Ps 78:10), “statūti” (Ps 50:16, NKJV), “licības” (Ps 25:10), “baušļi” (Ps 103:18) un Kunga “vārds” (5Moz 33:9). Acīmredzot “šīs derības vārdi” (Jer 11:3, 6, 8) ir Dieva likuma, statūtu, licības un baušļu vārdi.

Dieva derība ar Saviem ļaudīm ietvēra dažādas prasības, kas bija svarīgas, lai noturētu īpašās attiecības, kādas Viņš meklēja ar Savu tautu. Vai šodien tas ir citādi?

Padomā par kādu, ar ko tev ir ciešas attiecības. Tagad iedomājies, kas notiktu ar šīm attiecībām, ja tu nejustos saistīts pie kādiem noteikumiem, normām vai likumiem, bet uzskatītu, ka tev ir pilnīga brīvība darīt jebko, ko vēlies. Pat ja tu teiktu, ka mīli šo cilvēku un ka tikai mīlestība izlems, kā tu izturēties pret šo cilvēku, kāpēc vienalga ir vajadzīgi noteikumi? Pārrunājiet. _____

Likums derībā (5Moz 10:12, 13)

Kādas ir tavas pirmās domas, domājot par likumu? Policisti, braukšanas biļetes, tiesneši un cietums? Vai arī tu domā par ierobežojumiem, noteikumiem, autoritāriem vecākiem un sodu? Vai varbūt tu domā par kārtību, harmoniju, stabilitāti? Vai varbūt pat... par mīlestību?

Ebreju vārds “tora”, kas tulkots kā “likums” mūsu Bībelēs, nozīmē “mācīšanu” vai “pamācīšanu”. Šo jēdzienu var izmantot attiecībā uz visām Dieva pamācībām, vai tās būtu morālas, civilas, sociālas vai reliģiskas. Tas ietver visus gudros padomus, ko Dievs Savā žēlastībā ir devis Saviem ļaudīm, lai viņi varētu piedzīvot pārpilnu dzīvi gan fiziski, gan garīgi. Nav brīnums, ka dziesminieks varēja nosaukt par svētītu to, “kam prāts saistās pie Tā Kunga baušļiem un kas dienām un naktīm domā par Viņa bauslību” (Ps 1:2).

Lasot likumu jeb Toru – norādījumus un pamācības, kas uzrakstītas Mozus grāmatās un kļuva par daļu no Israēla derības, – mūs pārsteidz plašais instrukciju klāsts. Likums skar katru Israēla dzīvesveida daļu – lauksaimniecību, pilsonisko valdību, sociālās attiecības un pielūgsmi.

Kā tu domā, kāpēc Dievs nodrošināja Israēlam tik daudz pamācību? (Sk. 5Moz 10:13.)

Kā šīs pamācības kalpoja viņu “labumam”? _____

“Likuma” uzdevums derības ietvaros bija nodrošināt cilvēkam kā derības partnerim vadlīnijas jaunai dzīvei. Likums iepazīstina derības locekli ar Dieva gribu, ko cilvēks iepazīst pilnīgāk, paklausot ticībā Viņa baušļiem un citām Viņa gribas izpausmēm.

Likuma loma derības attiecību realitātē parādīja, ka Israēls nevarēja iet pa citu tautu ceļu. Viņi nevarēja dzīvot pēc dabas likuma, cilvēku vajadzībām, ilgām vai pat sociālajām, politiskajām un ekonomiskajām vajadzībām vien. Viņi varēja būt Dieva svētā tauta, ķēnišķīgi priesteri un īpašs dārgums tikai tad, ja bez ierunām paklausīs derību slēdzošā Dieva atklātajai gribai visās dzīves jomās.

Līdzīgi senajam Israēlam arī septītās dienas adventisti ir saņēmuši daudz padomu, kas attiecas uz katru kristīgās dzīves fāzi, pateicoties mūsu laika pravietiskās dāvanas atklāsmei. Kāpēc mums vajadzētu uzskatīt šos padomus kā dāvanu no Dieva, nevis kā traucēkli neatkarīgai domāšanai un rīcībai? Ar kādām briesmām mēs vienlaikus saskaramies, ja pārvēršam šo dāvanu par kaut kādu likumu, kā to israēlieši izdarīja ar savām dāvanām? (Sk. Rm 9:32.) _____

Dieva likuma stabilitāte

Kādu patiesību par Dievu un Viņa būtību māca Dieva likuma klātbūtne derības attiecībās? Mal 3:6, Jēk 1:17. _____

Dieva likums ir mutvārdu vai rakstiska Viņa gribas izpausme (salīdzini ar Ps 40:8). Tā kā tas ir Viņa rakstura noraksts, tā klātbūtne derībā nodrošina mums Dieva nemainīgumu un uzticamību. Lai gan mēs vienmēr varbūt nespējam ieraudzīt Viņa aizgādības darbus, tomēr mēs zinām, ka Viņš ir uzticams. Viņa universs ir pakļauts nemainīgiem morāles un fizikas likumiem. Šis fakts mums dod patiesu brīvību un drošību.

“Pārliecība, ka Dievs ir uzticams un uz Viņu var paļauties, rodama patiesībā, ka Viņš ir likuma Dievs. Viņa griba un Viņa likums ir viens un tas pats. Dievs saka, ka pareizs ir pareizs, tāpēc ka tas apraksta vislabākās iespējamās attiecības. Tāpēc Dieva likums nekad nav patvaļīgs vai pakļauts kaprīzēm un iedomām. Visā universā tā ir visstabilākā lieta.” (Walter R. Beach, *Dimensions in Salvation* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1963), p. 143)

Ja Dieva likums nevar izglābt cilvēku no grēka, kāpēc tad Viņš to padarīja par daļu no derības? (Sk. Am 3:3.) _____

Attiecības prasa vienošanos un saskaņu. Tā kā Dievs ir ne tikai pasaules Radītājs, bet arī tās morālais Pārvaldnieks, likums ir būtisks Viņa radīto, saprātīgo būtnu laimei, dzīvojot saskaņā ar Viņu. Viņa likums – Viņa gribas izpausme – tādējādi ir Viņa valdības sastāvdaļa. Un dabiski, ka tā ir norma jeb pienākums derības līgumā un attiecībās. Tā nolūks nav glābt, bet definēt mūsu pienākumu pret Dievu (1. – 4. bauslis) un pienākumu pret līdzcilvēkiem (5. – 10. bauslis). Citiem vārdiem, tas atklāj dzīvesveidu, kādu dzīvot Dievs ir paredzējis Viņa derības bērniem, lai viņi paši būtu laimīgi un piedzīvotu labklājību. Tas pasargāja Israēlu no citu filosofiju pārņemšanas savā dzīves ceļā. Derības attiecību nolūks bija un ir saskaņot ticīgo ar Viņa gribu un raksturu, pateicoties Dieva pārveidojošajai žēlastībai.

Paskaties apkārt. Vai redzi bezlikumības postošās sekas? Vai nevari redzēt pat savā personīgajā dzīvē, kādu kaitējumu ir nodarījusi Dieva likuma pārkāpšana? Kādā veidā šis realitātes palīdz apstiprināt Dieva likuma labestību un kāpēc likumam jābūt svarīgai lomai mūsu attiecībās ar Viņu? _____

Ja...

Izlasi šos pantus. Kāda doma tiem ir kopīga, un ko tie māca mums par derības būtību?

1Moz 18:19 _____

1Moz 26:4, 5 _____

2Moz 19:5 _____

3Moz 26:3 _____

Dievs atklāti atzīst Ābrahāma uzticīgo paklausību “Maniem norādījumiem un Manām pavēlēm, Maniem likumiem un Manai bauslībai” (1Moz 26:5). Šeit netieši norādīts, ka Dievs sagaida šādu dzīvesveidu no sava derības partnera – cilvēka. Pilns Bībeles Sinaja derības paziņojums skaidri pasaka, ka paklausības nosacījumi ir vieni no vissvarīgākajiem derības aspektiem.

2Moz 19:5 skaidri pasaka – “ja viņi paklausīs”. Nosacījuma aspekts derībā ir nenoliezams. Lai gan tā tiek piešķirta žēlastībā, lai gan nepelnīta, lai gan tā viņiem ir dāvana, derības apsolījumi nav bez nosacījumiem. Cilvēki var noraidīt dāvanu, noliegt žēlastību un novērsties no apsolījumiem. Derība, tāpat kā glābšana, nekad neaizliedz brīvo gribu. Kungs nespiež cilvēkus glābjošās attiecībās ar Viņu; Viņš neuzspiež tiem derību. Viņš to brīvi piedāvā ikvienam. Ikviens ir aicināts to pieņemt. Kad cilvēks to pieņem, pienākumi seko nevis kā līdzeklis, lai nopelnītu derības svētības, bet kā derības svētību saņemšanas ārēja izpausme. Israēlam vajadzēja paklausīt ne tāpēc, lai nopelnītu apsolījumus, bet lai apsolījumi varētu piepildīties. Israēla paklausība bija izpausme tam, ko nozīmē saņemt Kunga svētības. Paklausība nenopelna svētības, uzliekot Dievam par pienākumu tās dot. Paklausība rada vidi, kur ticības svētības var atklāties.

“Bet pa ikkatru ceļu, ko vien Tas Kungs, jūsu Dievs, jums pavēl, jums ir jāiet, lai jūs dzīvotu un jums labi klātos un lai jūs ilgi dzīvotu tai zemē, ko jūs iemantosī.” (5Moz 5:33)
Vai Kungs šeit pasaka Israēlam, ka tad, ja viņi paklausīs, viņi nopelnīs šīs svētības; ka šīs svētības ir kas tāds, ko cilvēki ir pelnījuši? Vai arī Viņš saka: ja tu paklausīsi, šīs svētības būs rezultāts, jo paklausība atver Man ceļu, lai es spētu tev dot svētības? Kāda ir atšķirība starp šīm divām idejām? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Likums un derības” (363.–373. lpp.) un grāmatā “Laikmetu ilgās” nodaļu “Cīņa” (607., 608. lpp.).

Kā Mt 22:34–40 palīdz mums labāk saprast (1) Dieva likuma vietu un nozīmi Viņa derībā un (2) domu, ka derība ir sinonīms attiecībām?

“Vispirms ir jābūt sirdī mīlestībai, pirms cilvēks Kristus spēkā un žēlastībā var ievērot Dieva likuma priekšrakstus (salīdzini ar Rm 8:3, 4). Paklausība bez mīlestības ir gan neiespējama, gan bezvērtīga. Bet, kur ir mīlestība, tur cilvēks automātiski izvēlas sakārtot savu dzīvi saskaņā ar Dieva gribu, kā tā ir izteikta Viņa baušļos.” (The SDA Bible Commentary, 5. sēj. 484. lpp.)

“Sava svētā likuma priekšrakstos Dievs ir iedevis pilnīgu dzīves likumu, un Viņš ir pasludinājis, ka līdz pat laika noslēgumam šim likumam, neizmainītam nevienā sīkumā, ir jāuztur prasība pret cilvēkiem. Kristus nāca, lai paaugstinātu likumu un to padarītu godpilnu. Viņš parādīja, ka tā pamatā ir mīlestība uz Dievu un mīlestība uz cilvēkiem un ka paklausība tā priekšrakstiem ir viss cilvēka pienākums.” (Elena Vaita “Apustuļu darbi”, 505 lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc, lai vilktu cilvēkus pie Dieva, mīlestības pavediens ir spēcīgāks nekā baiļu virve?
2. Kāpēc pavēle “mīlēt no visas sirds un no visas dvēseles, un no visa sava prāta” (Mt 22:37) ir pirmais un lielākais baušlis?
3. Simona Veila reiz rakstīja, ka “kārtība ir galvenā no visām vajadzībām” (citēts Russell Kirk, *The Roots of American Order* [Washington, D.C.: Regnery Gateway, 1992], p. 3). Kā jūs saprotat viņas vārdus nedēļas tēmas kontekstā, īpaši saistībā ar likuma ideju?

KOPSAVILKUMS:

Dieva likums ir svarīga derības daļa. Tomēr tā patiesi bija žēlastības derība. Taču žēlastība neatceļ vajadzību pēc likuma. Tieši pretēji, likums ir līdzeklis, ar kura palīdzību žēlastība atklājas un tiek izteikta to dzīvē, kas žēlastību saņem.